

INSTITUT D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

SON PACS

carretera de Sóller, 13 - 07120 Palma

tel. 971 292050 - fax 971 761545

iessonpacs@educació.caib.es

www.iessonpacs.cat

PLA DE CONVIVÈNCIA

Aprovat pel Consell Escolar de 29 de juny del 2007

1. Descripció del centre.

L'IES Son Pacs és un centre on s'imparteixen les etapes educatives d'ESO, batxillerat i formació professional de grau mitjà i de grau superior. Hi ha onze grups d'ESO i dos de diversificació curricular, quatre grups de batxillerat, dos a primer i dos a segon, set grups de formació professional de grau mitjà, sis grups de grau superior i dos de iniciació professional.

Al centre hi assisteixen uns vuit-cents alumnes, cinc-cents en torn de matí i tres cents en torn d'horabaixa. En termes generals els més joves venen al matí i els més grans venen a l'horabaixa.

En una col·lectiu d'aquesta magnitud, convé que les normes de convivència siguin molt clares. A la difusió d'aquestes normes hi dedicam unes quantes sessions a principi de curs, i ho reforçam a través de l'agenda escolar que inclou unes quantes pàgines dedicades al tema de la convivència.

L'alumnat d'ESO procedeix majoritàriament de les escoles que trobam en els eixos que formen les carreteres de Sóller i Valldemossa. Des del 1996 mantenim relació preferent amb Bunyola, Palmanyola, Son Sardina, Establiments, Puigpunyent i Es Secar.

L'alumnat de batxillerat procedeix del nostre alumnat d'ESO.

L'alumnat de formació professional procedeix de llocs molt diversos per així com està configurat el mapa escolar de la formació professional. En els cursos d'iniciació professional hi sol haver alumnat nostre procedent de l'ESO.

El Projecte Educatiu de l'institut que va ser aprovat el juny del 2006, ens defineix com un centre compromès en la formació de l'alumnat en els valors de l'humanisme i la cooperació (1.2.3). Dos dels objectius del centre es refereixen a qüestions relacionades amb la convivència. Són els següents:

2.5 - Atendre la resolució de conflictes de forma dialogada.

2.6 - Fomentar activitats de convivència que reforcin valors com la solidaritat i la cooperació.

En aquest document que es diu "Pla de convivència" volem inventariar les pautes que seguim en trobar-nos amb problemes de convivència, i aportar-ne d'altres que no són diferents de les que sempre hem manejat, però que, en trobar-se sistematitzades en aquest document donaran coherència i consistència a les nostres actuacions. Aquest document ha de contribuir a consolidar un codi normatiu fort i acceptat per tothom. Precisament, per tal que sigui acceptat per tothom és fa necessari que inclogui un tractament dialogat de la conflictivitat escolar.

2. Diagnòstic actual. A partir de l'avaluació de la convivència feta al llarg del mes de març del 2008 i presentada al consell escolar dia 21 d'abril del 2009.

Segons el Pla d'Avaluació del centre que figura a la Programació General Anual, en acabar la segona avaluació procedim a l'avaluació de la convivència.

Aquesta avaluació s'ha fet a partir dels qüestionaris a l'alumnat de totes les etapes tret del grau superior, els qüestionaris al professorat i el qüestionari a les famílies.

La percepció general és que aquest curs 2008-09 hem aconseguit un bon clima de convivència al centre i això es veu en:

- Les respostes de l'alumnat.
- Les respostes de la família.

Un any més constatarem que el pati és el nostre "punt negre". Famílies i alumnat coincideixen que si hi ha problemes de convivència, aquests tenen lloc al pati.

Així mateix, els alumnes consideren que la brutor és un problema per a la convivència, i tothom coincideix que qui embruti ha de fer net.

S'ha de destacar l'alt valor que el professorat donam a la corresponsabilitat en la nostra feina, i el valor que les famílies donen al tracte respectuós cap al professorat. Són dos dels aspectes més destacables d'aquests informes que ens assenyalen línies de treball.

Això, juntament al reclam que fan les famílies sobre la necessitat d'estar informades sobre rendiment i assistència, ens venen a donar les pautes per seguir treballant en les línies de mantenir oberts els canals de comunicació i corresponsabilitzar a tot el professorat en la presa d'acords.

3.PREVENCIÓ I RESOLUCIÓ DE CONFLICTES.

3.1PREVENCIÓ.

3.1.1.El Pla d'Acció Tutorial.

D'entre els seus objectius, els següents pretenen atendre l'alumnat de manera individual i integrar-lo dins el seu grup-classe i dins el centre en general:

- Promoure la integració de l'alumnat en el seu grup classe i aconseguir implicar-los en la participació de les diferents activitats del centre.
- Orientar a l'alumnat en els aspectes personals i professionals.
- Que el professorat conegui les aptituds i interessos de l'alumnat del seu grup.
- Coordinar la comunicació entre tutors, famílies i entre aquests/es i la resta del professorat del grup.
- Fomentar les relacions interpersonals entre els diferents membres de la comunitat escolar.
Aconseguir que l'alumne conegui el funcionament del centre i dels seus mecanismes de participació.

També dins la programació anual de les activitats de tutoria es planifica unes activitats sobre la prevenció i la resolució de conflictes i la millora de la convivència.

3.1.2 Els actes de conciliació.

Davant l'aparició d'un problema de relació entre alumnes i un cop analitzat per part de l'equip directiu i el tutor/a s'aplicarà **protocol de presumpte assetjament, la mediació escolar o l'acord reeducatiu.**

En el cas del presumpte assetjament es proposaran un seguit de mesures, d'entre les quals, **una fitxa de reconeixement personal** (annex ---) i **un contracte per a la millora de la convivència** (acord reeducatiu annex ---) com a pas previ (o procediment d'atenuació de la sanció) de les mesures correctores de les conductes contràries a la convivència que estableix el Reglament Organització i funcionament del centre.

En el cas de la mediació escolar, es durà a terme sempre i quan les parts en conflicte ho acceptin voluntàriament. L'acceptació del procés de mediació per ambdues parts en cap cas atura la sanció preventiva que el director consideri oportú aplicar. En el mateix sentit l'acceptació del procés de mediació tampoc atura el procediment d'obertura d'expedient disciplinari, si de cas, atenua la sanció¹.

---

¹ ROF Punt 5.2 La mediació escolar

Aquest procés inclourà un pacte de conciliació o reparació, el seguiment del contingut del qual serà analitzat pel tutor/a i el cap d'estudis. Els actes de conciliació es duran a terme davant el tutor/a i el cap d'estudis i, si escau, amb la participació d'alumnat per facilitar la resolució del conflicte de la convivència.

En el cas de l'acord reeducatiu, Aquest és un procés que implica l'alumne, la família i el centre, on s'adopten compromisos amb la finalitat de canviar les conductes de l'alumnat, i així deixar en suspens l'obertura d'un expedient disciplinari. Depenent de l'èxit o fracàs de l'acord, el director, a proposta del tutor, decidirà l'arxivament o represa de l'expedient sancionador. D'aquesta decisió n'informarà a l'instructor de l'expedient sancionador

3.1.3 Acollida de nou alumnat d'incorporació tardana.

El servei d'escolarització deriva cap el centre un nombre indeterminat, però cada vegada més nombrós, d'alumnat d'origen immigrant que sol arribar al llarg del curs. Actuacions a seguir:

1. Entrevista del cap d'estudis i tutor/a de l'alumne/a amb els pare/mare o tutor legal i visita a les instal·lacions del centre per a que l'alumne/a conegui l'edifici i les aules on ell haurà d'anar.

2. **PALIC**: En relació a l'aprenentatge de la llengua catalana, aquest alumnat entrarà a formar part del programa d'acolliment lingüístic i cultural. La durada i intensitat d'aquest programa dependrà dels progressos i objectius assolits per cada un dels alumnes

3. Designació d'un tutor-company de grup que l'ajudarà en l'adaptació a l'entorn físic i acadèmic del centre.

4. L'equip docent, a les sessions d'avaluació –inclosa la intermèdia-, analitzarà la seva evolució i proposarà les modificacions oportunes.

3.1.4 Les accions formatives de la comunitat educativa.

La formació per a la millora de la convivència és imprescindible per desenvolupar el pla de convivència del centre, per la qual cosa es fa necessària la realització de diverses actuacions formatives en els següents àmbits.

a) Accions dirigides a la formació específica per facilitar l'exercici de la funció directiva pel que fa al foment de la convivència, la detecció precoç de conflictes, la identificació de situacions d'assetjament i la resolució immediata d'aquests conflictes.

b) Accions adreçades a la formació específica per a l'exercici de la funció tutorial, per possibilitar les seves tasques en relació amb la convivència, fonamentalment en la detecció i la resolució pacífica de conflictes i els procediments de mediació escolar.

c) Accions dirigides a la formació específica dels professors que exerceixin funcions d'orientació educativa.

d) Accions de formació dirigides als membres de la comissió de convivència, així com també a altres membres de la comunitat educativa.

3.2 RESOLUCIÓ.

3.1.1 La resolució dels conflictes.

Si les mesures de conciliació aplicades en els casos de mediació escolar o d'acords reeducatiu són efectives, només es farà un seguiment de les mateixes i no s'aplicaran cap altra mesura correctora.

En els casos en que no s'accepti de manera voluntària la proposta de conciliació o reeducativa i també en els casos en que la resolució del conflicte fracassi s'aplicaran les mesures correctores contemplades dins el Reglament d'organització i funcionament (ROF, punt 5.4).

En el casos de presumpte assetjament, a part de les mesures conciliadores també s'aplicaran les mesures correctores del ROF

4.Objectius segons el decret

Objectiu	Acció	Metodologia	Activitats	Temporalització	Recursos	Responsable
1. Aconseguir la integració efectiva de tot l'alumnat	Detecció de l'alumnat que té perfil de "víctima"	Tutor: Treball a les tutories Observadors: alumnat, professorat, PAS, Bar.	Activitats de tutoria, avaluació de la convivència	1r i 2n trimestre	Activitats proposades pel Departament d'orientació	Tutor/a Cap d'estudis Orientadora
2. Promoure la implicació de les famílies	Contactes asidus amb les famílies	Relació oberta amb les famílies, i puntualment informades de tots els incidents relatius al presumpte assetjament	Aplicació del protocol de pres. Assetjament, compromisos amb les famílies i aplicacions, si escau, de sancions	Durant tot el curs	Contractes conductuals amb l'alumnat i família, serveis socials	Tutor/a Cap d'estudis Orientadora Serveis socials
3. Impulsar les relacions entre tots els membres de la comunitat	Establir un sistema d'ajuda i solidaritat entre tots els membres de la comunitat per detectar els possibles assetjaments	Convocatòria de projectes de cooperació entre tots els membres	Participació a les proves esportives de final de trimestre (lligueta futbol, km daurat, Jornades mediambientals, activitats de final de trimestre	Una activitat de participació general cada trimestre i dues excursions al llarg del curs	Servei d'extraescolars	Departament d'extraescolar i els tutors i tutores
	DC020507_Pla de convivència.doc		Excursions de tutoria)	Resolució 2/201009 Consell escolar Validat CQ,	140607	

5. La comissió de convivència:

Composició: Director, cap d'estudis, orientadora, un professor, un PAS, un pare/mare i un alumne.

A partir de curs 2009-10:

- Director: Antoni Quintana Torres
- Cap d'estudis: Antoni Vidal Nicolau
- Orientadora: Josefina Rodríguez
- Professora: Catalina Morey Mas
- PAS: Gabriel Cañellas Fernández
- Pare: Onofre Sans
- Alumna: Mirian Karlain Martí Díaz

Funcions: Fer un seguiment del pla de convivència i avaluar-ne els seus resultats.
 Analitzar els casos de conflictivitat i/o problemes de convivència i especialment els d'assetjament haguts durant el curs.
 Proposar-ne modificacions, a partir dels suggeriments dels membres de la comunitat educativa (professorat, especialment els tutors/tutores, representants de l'alumnat personal d'administració i servei, etc) al darrer trimestre per aplicar-les els curs següent.
 Periodicitat de les reunions: una reunió trimestral, com a mínim.

6. Annexos²

NORMES BÀSIQUES DE CONVIVÈNCIA (Publicades a l'agenda)

- a) Assistir a classe.
- b) Ser puntuals.
- c) Seguir les orientacions del professorat i del personal no docent en l'exercici de les seves funcions.
- d) Tractar amb respecte i consideració a tots els membres de la comunitat educativa.
- e) Estudiar amb profit, així com respectar el dret a l'estudi dels companys.
- f) Respectar la dignitat, integritat, intimitat, idees i creences de tots els membres de la comunitat educativa.
- g) No discriminar a cap membre de la comunitat escolar per raó de naixement, raça o sexe o qualsevol altre circumstància personal o social.
- h) Tenir cura i utilitzar correctament els béns i les instal·lacions del centre.
- i) Respectar las pertences de la resta dels membres de la comunitat educativa.
- j) Participar en la vida i funcionament del centre.
- k) No realitzar activitats perjudicials per a la salut ni incitar a elles.

² Aquesta annexos es publiquen a l'agenda i al quadern del professor 2009-10 .

l) Aprendre habilitats pacífiques i no violentes en la resolució de conflictes

BONES PRÀCTIQUES DEL PROFESSORAT EN TROBAR-SE DAVANT PROBLEMES CONCRETS DE DISRUPCIÓ A L'AULA	
CONDUCTA DE L'ALUMNAT	ACTUACIÓ
Amenaça, agredeix a un docent o a un company	<ul style="list-style-type: none"> ▪ No abandonar l'aula ▪ Enviar el delegat a cercar el professor de guàrdia ▪ El disruptor abandona l'aula amb el de guàrdia ▪ El disruptor manté una entrevista amb el cap d'estudis.
No segueix les ordres, les instruccions, es queixa de la tasca encomanada	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recordar les normes que hi ha a l'agenda sobre el tracte respectuós al professorat. ▪ Recordar les instruccions que el professorat va donar en començar el curs. ▪ No s'ha de discutir amb el disruptor, s'ha de fer referència a les normes. ▪ Utilitzar estratègies persuasives de control.
No porta els llibres i el material. No els treu. No es disposa a fer feina	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Demanar perquè. ▪ Opcions possibles per orde de prioritat: que s'assegui amb un company per compartir el material, proporcionar-li material, donar-li un material alternatiu, que no faci res i citar-lo per un altre moment.
Ús del telèfon mòbil, menjar, beure, jugar...	<ul style="list-style-type: none"> ▪ No acceptar-ho de cap de les maneres. ▪ Expulsió de l'aula a la biblioteca amb tasques, si no ens fa cas.

FITXA PER A LA REFLEXIÓ PERSONAL

Alumne/a.....Grup.....
Lloc dels fets.....
Data.....Hora.....
Professor/a.....
1. Què ha passat? Contau sense fer ni valoracions ni crítiques. Què? Com? Quan? Amb qui?
2. Per què has actuat així? Explica les causes.
3. Com t'has sentit?
4. Com creus que s'han sentit la resta de gent?
5. Quines conseqüències han tengut els teus actes?
6. De quina altra manera podries haver actuat?
7. Què pots fer per compensar el que has fet i evitar que torni a passar?
8. Em compromet a:
Data i signatura de l'alumne

FITXA DE RECONeixEMENT DE L'ESFORÇ

El professor o grups de professors. . . . .
felicita i reconeix el treball i el rendiment realitzat per l'alumne . . . . .
. . . . .
especialment en els temes referits a . . . . .
. . . . .

Aquesta felicitació vol reconèixer el treball i l'esforç i esperam que seguesquis amb aquesta actitud al llarg del curs.

Son Pacs,. . . . .de . . . . .del 200...

El professorat

V i P la família

COMPROMÍS DE L'ALUMNAT

Jo....., alumne del .....

EM COMPROMET A:

- Ser responsable i ordenat amb el meu material d'estudi i el material d'aula.
- Ser respectuós. Utilitzar un llenguatge correcte en les meves expressions, parlar amb claredat sobre les meves necessitats i contribuir al diàleg.
- Respectar els meus companys, les seves idees i ser raonable.
- Fer les tasques escolars i explicar puntualment les meves dificultats.
- Informar sobre com m'organitz i les dificultats que tenc.
- Expressar els meus dubtes i inquietuds, i guardar silenci en allò més íntim.
- Entendre i respectar les decisions que es prenguin sobre la meva persona, encara que no les compartesqui.
- Contribuir a que el professorat conegui el desenvolupament de la meva vida en el centre educatiu, i compregui així les meves necessitats.

Son Pacs,.....de.....del.....

Signatura

PROTOCOL D'ACTUACIÓ PER A SITUACIONS DE POSSIBLE ASSETJAMENT ENTRE ALUMNES

A ACTUACIONS IMMEDIATES DE CARÀCTER URGENT.

1.1. CONEIXEMENT DE LA SITUACIÓ. COMUNICACIÓ INICIAL.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tengui coneixement d'una situació d'intimidació o assetjament sobre algun alumne/a o consideri l'existència d'indicis raonables, ho posarà immediatament en coneixement del tutor/a de l'alumne, l'orientadora o del cap d'estudis, segons el cas.

1.2. TRASPÀS DE LA INFORMACIÓ A L'EQUIP DIRECTIU.

- Es traslladarà la informació sobre el cas d'assetjament a l'equip directiu, en cas que no s'hagi fet encara.
- L'equip directiu, amb l'assessorament de l'orientadora, i del tutor de l'alumne/a, completarà la informació utilitzant els mitjans i actuacions adequats, sempre de manera confidencial.

1.3. VALORACIÓ INICIAL. PRIMERES MESURES.

- l'equip directiu amb l'assessorament de l'orientadora i del tutor de l'alumne/a efectuarà una primera valoració, amb caràcter urgent, en relació a l'existència, o no, d'un cas d'intimidació i assetjament cap a un alumne/a.
- En tot cas, es confirmi o no, la situació serà comunicada a la família de l'alumne/a.
- Totes les actuacions realitzades quedaran recollides en un informe escrit que quedarà dipositat a la secretaria del centre.

B. PROCEDIMENT A SEGUIR EN CAS QUE ES CONFIRMI L'EXISTÈNCIA DE COMPORTAMENTS D'INTIMIDACIÓ I ASSETJAMENT ENTRE ALUMNES.

1. ADOPCIÓ DE MESURES DE CARÀCTER URGENT. (evitar la continuïtat de la situació)

- 1.1. Mesures immediates de suport directe a l'alumne afectat (la víctima de l'assetjament).
- 1.2. Revisió urgent de la utilització d'espais i temps.
- 1.3. Aplicació del ROF. S'ha de valorar la conveniència de la seva aplicació en relació a la repercussió que pugui tenir sobre la víctima.

2. COMUNICACIÓ DEL CAS.

S'ha de comunicar a:

- les famílies implicades.
- equip de professors, consergeria.
- Inspecció del centre.
- Altres instàncies externes (serveis socials, fiscalia de menors, serveis sanitaris).

3. OBERTURA DEL DOCUMENT D'INSTRUCCIÓ

Aquest document inclourà:

- 3.1. Entrevistes i/o qüestionaris amb:
  - alumnes afectats (víctima i agressors)
  - famílies de la víctima i agressors
  - testimonis i observadors de les situacions patides.
- 3.2. La coordinació establerta amb institucions i organismes extern i la informació que ells puguin aportar sobre el cas.
- 3.3. Acta de la reunió de l'equip docent sobre els acords presos en relació al cas.
- 3.4. Establiment d'un pronòstic inicial i de les línies bàsiques d'actuació: ús dels espais i del temps, mesures preventives i/o disciplinàries, com l'obertura d'un expedient disciplinari a prendre.

4. RESOLUCIÓ

Presentació del document d'instrucció que serà avaluat quinzenalment per l'equip directiu, el tutors i l'equip docent, si és el cas.

Manteniment d'una comunicació fluida amb les famílies dels alumnes implicats i els serveis socials.

Resolució, per part del director, de l'expedient disciplinari dels alumnes infractors.

FITXA D'ACTUACIÓ PER A CASOS D'ASSETJAMENT³

Data.

Nom**Curs****1. Origen de la demanda d'intervenció**

- Procedència:
- Família
- Tutor/a
- Altre professorat
- Alumnat
- Orientador
- Consergeria
- Altres

2. Recollida inicial de dades sobre el tipus i gravetat del maltractament denunciat.

2.1 Exclusió social No Sí Puntual Repetit

Exclusió activa: No deixar participar

Exclusió per omissió. Ignorar l'altre

2.2. Agressions verbals No Sí Puntual Repetit

Insults, posar malnoms, malparlar de la víctima

2.3. Agressions físiques indirectes No Sí Puntual Repetit

Amagar objectes, rompre o robar coses.

2.4. Agressions físiques directes No Sí Puntual Repetit

pegar

2.5. Intimidació/amenaces/xantatge No Sí Puntual Repetit

Amenaces per fer por

Xantatge. Amenazar per obligar a fer alguna cosa o exigir diners a canvi de no agredir-lo

Amenaces amb objectes contundents o armes.

2.6. Assetjament/abús sexual No Sí Puntual Repetit

³ Aquest protocol s'incorpora a la Carpeta del tutor 2009-10.

3. Lloc on es produeix el maltractament.

Localització dels espais d'agressió

☐ classe	☐ pati	☐ passadís
☐ banys	☐ bar	☐ gimnàs/vestidors
☐ Autobús	☐ entrades i sortides del centre	
☐ Fora del centre per part d'alumnes del centre		
☐ Fora del centre per persones externes a l'institut		
☐ Altres		

Adults/es responsables de la vigilància o presents al lloc dels fets han tengut coneixement dels següents fets:

Data i signatura _____